

Oktober 2020

FAKTA OM ANTIBIOTIKA OG RESISTENS

Behandling med antibiotika skal dræbe sygdomsfremkaldende bakterier i både dyr og mennesker. Desværre kan den også medføre, at bakterier udvikler resistens over for den type antibiotika, der behandles med. Det fører så til, at bakterierne overlever behandlingen.

Resistente bakterier kan smitte mellem mennesker og dyr, og bakterier kan overføre resistensegenskaber til hinanden. Men resistente bakterier får bedre vilkår, hvis der er antibiotika til stede. Derfor er det vigtigt at have et samlet fokus på at bruge så lidt antibiotika som muligt til både dyr og mennesker, samtidig med at syge mennesker og dyr kan få den behandling, de har behov for.

Bakterier kender ikke grænser, og antibiotikaresistens i et land kan dermed skabe problemer ud over landets grænser. U hensigtsmæssig brug af antibiotika til både dyr og mennesker og medfølgende resistensdannelse er således et globalt problem.

Smalspektrede og bredspektrede antibiotika

Der er forskel på antibiotika. Lige som al anden medicin har de forskellige virkningsmekanismer og også bivirkninger. Nogle er smalspektrede, det vil sige, at de kun angriber enkelte bakteriegrupper. De bruges i den målrettede behandling, så snart man kender den konkrete sygdomsfremkaldende bakterie, der var årsag til sygdommen.

Andre er bredspektrede og angriber mange forskellige bakteriegrupper på én gang. De kan derfor bruges til at behandle en sygdom, før man ved hvilke bakterier, der forårsager sygdommen. Desværre kan de samtidig også dræbe nyttige og uskadelige bakterier som for eksempel bakterierne i tarmen. Det kan føre til fremvækst af resistente bakterier.

Kritisk vigtige antibiotika

Alle antibiotika er vigtige i behandlingen af mennesker. Enten fordi de skal kunne bruges ofte og til almindeligt forekommende infektioner eller fordi de er blandt få antibiotika, der kan bruges til at behandle alvorlige, der er blevet resistente overfor de almindelige typer antibiotika. Nogle antibiotikatyper har på verdensplan fået særstatus, og er blevet udpeget af WHO som "kritisk vigtige af højeste prioritet".

I Danmark har vi udpeget især fire typer som "kritisk vigtige": Carbapenemer, 3. og 4. generations cefalosporiner, fluorkinoloner og colistin. Der er enten sat strenge begrænsninger for brugen af disse kritisk vigtige antibiotikatyper eller de skal bruges med særlig omtanke, så de kan bevare deres virkning også i fremtiden.

For yderligere oplysninger kontakt:

Overlæge Ute Wolff Sönksen
Statens Serum Institut
uws@ssi.dk, tlf. +45 32 68 91 33

Seniorforsker Ana Sofia Ribeiro Duarte
DTU Fødevarerinstitutionen National Food Institute, Technical University of Denmark
asrd@food.dtu.dk